

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Tyczyn, 05-06-2023 r.

RAPORT

z realizacji planu włączenia społeczności zgodnie z opisem procesu
przygotowania LSR

Lokalna Grupa Działania – Lider Dolina Strugu

Proces opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju z udziałem lokalnej społeczności odbywał się na podstawie planu włączenia społeczności lokalnej, zgodnie z §3 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 czerwca 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie przygotowawcze” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 851, oraz z 2022r. poz. 201).

Plan włączenia społeczności lokalnej w przygotowanie LSR zakładał:

- I. Przygotowanie LSR z udziałem lokalnej społeczności, w tym przeprowadzenie konsultacji społecznych.
- II. Współfinansowanie LSR w szczególności ze środków EFRROW.
- III. Prowadzenie strony internetowej.
- IV. Wykorzystanie zróżnicowanych środków komunikacji, w tym elektronicznej.

Przedstawione poniżej etapy zaangażowania lokalnej społeczności w przygotowanie LSR, pozwoliły na zmobilizowanie szerokiego grona mieszkańców reprezentujących wszystkie sektory partnerstwa w LGD. Dzięki temu, że zostały zastosowane różne metody i techniki, mieszkańcy mogli dopasować formę włączenia się w proces tworzenia LSR. Tworzenie LSR przebiegło zgodnie z standardami planowania strategicznego, przechodząc przez kolejne etapy: przeprowadzenie konsultacji społecznych, diagnozy obszaru pod kątem gospodarczym i społecznym, uzgodnienie celów LSR, określenie przedsięwzięć rozpoznania problemów, określenie oczekiwanych rezultatów. Zarówno w procesie konsultacji, tworzenie LSR jak i na etapie jej wdrażania, LGD uwzględniła zasady horyzontalne określone w art. 9 rozporządzenia 2021/1060, w tym:

- poszanowania praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
- zasady równości kobiet i mężczyzn;

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

- zasady równości szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- zgodności działań z celem wspierania zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 TFUE, oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czynić poważnych szkód”.

Zarząd LGD podjął decyzję o przeprowadzeniu możliwie szerokich konsultacji i dotarciu do jak największego grona społeczności z zapytaniem o problemy z jakimi mierzą się mieszkańcy ale również oczekiwania co do sposobów rozwiązywania tych problemów, przykładowych projektów jakie będą wdrażane w nowym okresie finansowania 2023-2027.

Na samym początku procesu konsultacji społecznych, utworzono na stronie internetowej LGD (www.lisderds.ostnet.pl) specjalną zakładkę, widoczną na stronie głównej, gdzie mieszkańcy mogli zapoznać się z planem opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju, harmonogramem spotkań konsultacyjnych, informacją o zawarciu umowy na wsparcie przygotowawcze oraz propozycją ankiety konsultacyjnej w 2 formach: do wypełnienia w postaci elektronicznej na udostępnionym formularzu lub do pobrania i wypełnienia w pliku Word. Dodatkowo na stronie głównej zamieszczono baner z napisem zapraszającym do wypełnienia ankiety konsultacyjnej LSR 2023-2027.

Zaplanowano następujące metody partycypacji społeczności lokalnej w procesie tworzenia LSR:

I. Spotkania konsultacyjne – w ramach spotkań konsultacyjnych przeprowadzono po jednym spotkaniu w każdej gminie wchodzącej w skład LGD. Spotkania konsultacyjne poprzedziła kampania informacyjna:

- na stronie internetowej LGD zamieszczono harmonogram spotkań z lokalizacją i programem spotkań;
- opracowano i dystrybuowano plakaty informacyjne z harmonogramem, lokalizacjami i kontaktem do LGD
- plakaty zamieszczono w siedzibie LGD oraz gmin partnerskich w miejscach ogólnodostępnych i widocznych dla mieszkańców,
- rozesłano do 4 gmin partnerskich prośbę o zamieszczenie na ich stronach internetowych utworzonych plakatów i informacji o planowanych do przeprowadzenia spotkań,
- na stronach internetowych partnerskich gmin LGD zamieszczono zaproszenia na spotkania konsultacyjne,
- umożliwiono uczestniczenie w spotkaniach konsultacyjnych w formie elektronicznej- po uprzednim zgłoszeniu uczestnicy mogli wziąć udział w spotkaniu w formie zdalnej,
- rozesłano do ok. 80 osób, instytucji i organizacji wiadomości e-mail z zaproszeniem na konsultacje oraz do wzięcia udziału w spotkaniach.

Spotkania odbyły się według następującego harmonogramu:

1) Gmina Błazowa, 2 sierpnia 2022 r. godz. 09:00-13:00 siedziba „Lokalnej Grupy Działania – Lider Dolina Strugu”, Błazowa ul. Myśliwska 16 – udział wzięło 14 osób

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

- 2) Gmina Hyżne, 4 sierpnia 2022 r. godz. 09:00-13:00 – sala konferencyjna Urzędu Gminy, Hyżne 103 - udział wzięło 7 osób
- 3) Gmina Tyczyn, 5 sierpnia 2022 r. godz. 15:00-19:00 – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1 - udział wzięło 10 osób
- 4) Gmina Chmielnik, 8 sierpnia 2022 r. godz. 15:00-19:00 – budynek Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego, Chmielnik 49 – udział wzięło 7 osób.

Program spotkań:

1. Powitanie, omówienie celu spotkania
2. Analiza potrzeb rozwojowych mieszkańców.
3. Analiza potencjału obszaru LGD
4. Przerwa kawowa
5. Przedstawienie aktualnych informacji o planowanych kierunkach wsparcia w ramach działania LEADER na lata 2021-2027
6. Opracowanie propozycji przedsięwzięć, celów końcowych i rezultatów LSR
7. Podsumowanie spotkania

W spotkaniach tych brali udział przedstawiciele wszystkich trzech grup interesu sektorów: tj. społecznego, publicznego, gospodarczego oraz mieszkańcy. Aby każda osoba z terenu mogła wziąć w nich udział, dlatego odbywały się w każdej gminie, w różne dni tygodnia. Dodatkowo dwa z tych spotkań były organizowane w godzinach popołudniowych aby dać możliwość wzięcia udziału osobom pracującym. O przeprowadzeniu konsultacji mieszkańcy byli informowani poprzez ogłoszenia na stronie internetowej: LGD, Urzędów Gmin partnerskich LGD, stowarzyszeń działających na obszarze LGD, poprzez rozmieszczenie plakatów na tablicach ogłoszeń w miejscowościach wchodzących w skład Gmin a także telefonicznie przez pracowników LGD.

Dzięki wypełnionej ankiecie jak również dyskusji, burzy mózgów podczas konsultacji udało się zebrać szereg informacji niezbędnych do opracowania kolejnych części LSR. W trakcie spotkań, zgodnie z zaplanowanym programem przeprowadzono analizę potrzeb rozwojowych mieszkańców i potencjału obszaru LGD. Na początku pracownicy biura przedstawili wstępne założenia o kierunkach wsparcia zawartych w projektowanym wtedy Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Następnie w odniesieniu do tego programu dokonano analizy pod kątem problemów i potrzeb jakie wyrażają mieszkańcy LGD. Każdy z uczestników po przedstawieniu swoich propozycji problemów i potrzeb proponował działania/projekty jakie w jego opinii powinny zostać wdrażane w przyszłej perspektywie finansowej i przypisywał do nich cechy charakterystyczne dla podejścia LEADER tj. Innowacyjność, Cyfryzacja, Środowisko i klimat, Zmiany demograficzne, Partnerstwo w realizacji LSR. Następnie po dokonaniu tych analiz przeprowadzono analizę SWOT, każdy z uczestników indywidualnie wskazywał mocne i słabe strony regionu ale także szanse i zagrożenia z jakimi się mierzą.

- ankieta audytoryjna – tożsama z ankietą internetową, udostępniana w biurze LGD oraz podczas spotkań konsultacyjnych, miała na celu zebranie danych od możliwie szerokiego spectrum beneficjentów LSR,

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

- ankieta internetowa – osoby, które nie miały możliwości wzięcia udziału bezpośrednio w konsultacjach, mogli wyrazić swoje zdanie na temat problemów, potrzeb, oczekiwanych rezultatów w odniesieniu do obszaru LSR. Ankieta zamieszczona była na stronie LGD. Informacje o ankiecie rozpowszechniane były drogą mailową, telefoniczną, poprzez bezpośredni kontakt z mieszkańcami i przedstawicielami różnych grup i organizacji. Zastosowanie tej metody – narzędzi internetowych pozwoliło większej ilości osób, które z różnych przyczyn nie mogły uczestniczyć w spotkaniach konsultacyjnych do aktywnego uczestnictwa w przeprowadzeniu diagnozy obszaru LSR;

-punkt konsultacyjny w biurze LGD–miejsce w którym interesariusze strategii mogli zapoznać się z materiałami informacyjnymi, złożyć swoje opinie i uwagi, przedyskutować z osobami odpowiedzialnymi za budowę strategii interesujące ich kwestie czy wypełnić ankietę,

- konsultacje telefoniczne–pracownicy biura prowadzili telefoniczne konsultacje z mieszkańcami obszaru objętego LSR, mające na celu zebranie jak największej ilości informacji na temat potrzeb, słabych i mocnych stron LGD.

W trakcie realizowanych działań związanych z włączeniem społeczności lokalnej do procesu tworzenia LSR, zostały wzięte pod uwagę zagadnienia dotyczące głównych cech podejścia LEADER, w szczególności na zagadnienia określone w §3 ust. 2 pkt 4) rozporządzenia, między innymi:

- innowacyjność,
- cyfryzację,
- środowisko i klimat,
- zmiany demograficzne,
- partnerstwo w realizacji LSR.

LGD ukierunkowało proces tworzenia LSR na powyższe zagadnienia poprzez bieżące przypisywanie problemów/potrzeb oraz oczekiwań i kierunków rozwoju do danego zagadnienia.

Mając na uwadze możliwość realizacji w przyszłym okresie finansowania działań przewidzianych w priorytecie 8 programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego+ skierowano do wszystkich szkół i przedszkoli ankiety mające na celu zweryfikowanie problemów i potrzeb specyficznych jakie wyrażają te instytucje. Dodatkowo, w związku z planowanym do realizacji zakresem dotyczącym włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami, usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej oraz integracji społecznej przesłano do wszystkich miejskich i gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Doliny Strugu wiadomości e-mail z zaproszeniem do wypełnienia ankiety oraz wyrażenia zapotrzebowania na realizację projektów w zakresie, które instytucje te uważają za istotne.

Konsultacje społeczne miały również na celu dokonanie analizy SWOT obszaru LGD. W trakcie konsultacji mieszkańcy sami oceniali swój region pod kątem słabych i silnych stron ale również szans i zagrożeń jakie zauważają. Po przeprowadzeniu analizy wszystkich propozycji, odrzuceniu danych nie odpowiadających danej charakterystyce, sformułowano następującą analizę:

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Silne strony	Słabe strony
dobre położenie geograficzne (m.in. bliskość Rzeszowa) bardzo dobry stan środowiska naturalnego wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki zasoby naturalne bogactwo kulturalno-historyczne i dziedzictwo kulturalne liczne obiekty zabytkowe i sakralne czystość i porządek bezpieczeństwo dobra dostępność komunikacji warunki klimatyczne rozwijająca się sieć szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych dużo lokalnych twórców dobre połączenie z głównymi miastami dobry dojazd oraz dogodne miejsca do życia dużo obiektów (hale, stadiony) bliskość ośrodków szkoleniowych oraz firm specjalistycznych region z dużym potencjałem rolniczym	niska opłacalność produkcji rolnej słaba integracja mieszkańców ograniczony dostęp do miejsc pracy niewystarczająco rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna brak profesjonalnej sieci informacji turystycznej niska rozpoznawalność ofert regionu słaba integracja i współpraca osób starszych z osobami młodszymi brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych słaba świadomość społeczna mieszkańców na temat innowacyjności, OZE i inne słaba współpraca pomiędzy gminami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi mała liczba dużych przedsiębiorstw niekorzystne ukształtowanie terenu pod względem rolniczym niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kulturalna (brak przenośnych scen, miejsc, parkingów) brak miejsc spotkań towarzyskich zbyt mało wydarzeń sportowych zbyt mało budynków turystycznych i usług turystycznych słaba baza noclegowa brak bardziej przystępnych usług, np. gastronomia, rehabilitacja zdrowotna słaba dostępność do specjalistycznej służby zdrowia brak punktów rehabilitacji i niska dostępność do obecnie istniejących brak instytucji pomagających w przebranżowieniu i szkoleniu nie wszystkie obiekty zabytkowe są oznaczone i wyeksponowane niska świadomość mieszkańców w zakresie zdrowego żywienia słabe zaangażowanie ludzi młodych w życie społeczne
Szanse	Zagrożenia
rosnące zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii rosnąca świadomość mieszkańców w zakresie zdrowej i ekologicznej żywności promocja zdrowej żywności i promocja wyrobów tradycyjnych i produktów lokalnych możliwość pozyskania środków z UE	wysokie koszty prowadzenia własnej działalności gospodarczej słaba dochodowość z rolnictwa, np. przez niskie ceny zbytu na produkty rolne biurokracja hamująca rozwój gospodarczy oraz inicjatywy społeczne migracja młodych ludzi do miast i wyjazdy młodych za granicę

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

produkcja ekologiczna, metoda na zdrowy styl życia wykorzystanie walorów naturalnych w promocji i sprzedaży eko-produktów poprawa stanu zabytków rozwój infrastruktury turystycznej i bazy noclegowej krótkotrwałego wypoczynku (weekendowe) ścisła współpracy pomiędzy Urzędami Gmin wzrost liczby mieszkańców rozwój firm oraz większa ilość miejsc pracy wykorzystanie ukształtowania terenu do rozwoju turystyki aktywnej (pieszej, rowerowej, konnej) wykorzystanie walorów krajobrazowych rosnąca aktywność mieszkańców możliwość nawiązania współpracy między instytucjami sąsiednich gmin lub grup społecznych duża powierzchnia nieużytków, które można zagospodarować rozwój szkolnictwa i usług turystycznych programy szkoleniowe i dofinansowania ze środków UE możliwość pozyskania środków zewnętrznych powiązanie edukacji z biznesem	duża ilość nieużytków rolnych ukryte bezrobocie (wśród różnych grup m.in. kobiet) konkurencyjność importowanych (taniach) produktów deficyt wody mała aktywność ludzi młodych w tworzeniu własnych działalności gospodarczych ucieczka ludzi młodych do miast, powrót na wieś mieszkańców na weekend migracje ludzi poza granice Gminy brakować wykwalifikowanych osób roszczeniowa postawa napływowej ludności słabe połączenia drogowe do atrakcji brak możliwości zatrudnienia dla rolników brak motywacji wśród osób młodych (w wieku produkcyjnym) do podjęcia zatrudnienia zniechęcenie społeczne, brak wykazywanej aktywności społeczności lokalnej rosnące zagrożenie patologiami
---	---

W wyniku przeprowadzonych konsultacji oraz diagnozy obszaru LSR, zdiagnozowano VII grup docelowych i sformułowano 5 celów, które realizowane będą przez 12 przedsięwzięć i mierzone za pomocą wskaźników produktu a ich rezultaty za pomocą wskaźników rezultatu.

Grupy docelowe, do których kierowane będzie wsparcie w ramach LSR:

- I. Osoby w niekorzystnej sytuacji, w tym:
 - a. Osoby z niepełnosprawnością,
 - b. Kobiety
- II. Osoby młode (w wieku do 25 r.ż.)
- III. Seniorzy (osoby w wieku 60+)
- IV. Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- V. Właściciele małych gospodarstw, przedsiębiorcy
- VI. Przedstawiciele III sektora
- VII. Władze publiczne (samorządy gminne)

Cele i przedsięwzięcia jakie będą kierowane do wskazanych grup docelowych:

Nazwa celu	Nazwa przedsięwzięcia
C.1 Poprawa sytuacji ekonomicznej mieszkańców	1.1 Podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej
	1.2 Rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

	1.3 Wsparcie na tworzenie zagród edukacyjnych
C.2 Włączenie społeczeństwa do działań na rzecz rozwoju lokalnego	2.1 Włączenie w życie społeczne obszaru osób z grup docelowych
	2.2 Wsparcie działalności organizacji społecznych
C.3 Efektywne wykorzystanie potencjału endogenicznego	3.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej
	3.2 Identyfikacja, ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru LGD
C.4 Wsparcie rozwoju kompetencji dostosowanych do potrzeb społeczności LGD	4.1 Rozwój zdolności uczniów poza edukacją formalną
	4.2 Wsparcie szkół na terenach wiejskich
	4.3 Wsparcie osób dorosłych w zdobywaniu kompetencji
C.5 Zwiększenie dostępności usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej	5.1 Usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej
	5.2 Integracja społeczna na obszarze LGD

Powyższe wyniki zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu Lokalnej Grupy Działania – Lider Doliny Strugu i zaprezentowane na stronie internetowej LGD.

Dzięki zastosowaniu różnych metod partycypacyjnych przez cały okres prac na tworzeniem strategii, osoby, które chciały włączyć się w proces jej przygotowania, miały taką możliwość. Każda z zainteresowanych stron mogła wybrać odpowiednią dla siebie metodę zaangażowania się w opracowanie LSR na lata 2023-2027.

„Lokalna Grupa Działania
- Lider Dolina Strugu”

Michał Pepek
Dyrektor Biura

„Lokalna Grupa Działania
- Lider Dolina Strugu”

36-020 Tyczyn, ul. Kościuszki 8
NIP: 813 345 17 11
REGON: 180127778